

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejema mesečno " 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 8.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 v
za trikrat . . . " 10 v
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petstvarica po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvarica po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenšt in pop.
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Liberalni panama.

V zadnji številki smo poročali o nerednostih, ki so se vršile v ljubljanski mestni upravi pri razpolaganju z ubožnim zakladom. Zgodile so se stvari, ki morajo pretresti vsakega, ki si je ohranil še količjak čuta za poštenost. V ljubljanski mestni upravi se je jemalo mestnim ubožcem, kar bi se jim dalo moralo. Koga to ne pretrese? Jemal se je kos kruha stradaljočim, srajca in kos premoga zmrzujočim — to je slika »mestnega gospodarstva« v Ljubljani! Rdečico sramu mora to početje liberalne klike, ki je zagospodarila na našem magistratu, poginjal v obraz vsakemu poštenemu ljubljanskemu meščanu brez razlike stranke. In kam je šel denar? Deloma vsaj se to vé. Med »ubožci«, ki so dobivali izdatne podpore, najdete znanne volilne agitatorje gospodujoče stranke. Ti surovi razgrajaci, ki smo jih videli na »delu« ob vsakih ljubljanskih volitvah — ti so žrli na račun mestnih ubožcev. Mestni ubožci pa so stradali in zmrzovali, poginjali lakote . . . To je liberalno občinsko gospodarstvo v deželnem stolnem mestu Ljubljana, v središču Slovenije! Kdo v Ljubljani je tako trd, tako surov, moralno tako sprijen — da ne zardi sramu nad tem ponižanjem slovenske metropole pred celim svetom? —

Neko drugo vprašanje se usiljuje. Če se je tako postopalo s tisočaki pri ubožnem zakladu — kako se je šele moralo postopati s stotisočaki in milijoni, ki so se obrnili skozi desetletja pod vodstvom iste gospode v drugih oddelkih mestnega gospodarstva? Kam so se obrnile ogromne svote, ki jih je izposodila mestna uprava za razne zgradbe — katere se pa nikdar niso izvršile?

Razkril se je v Ljubljani pravi »Tamany hall« v središču Slovenstva imamo družbo, ki razpolaga po svoje z javnimi denarji.

Preiskava bo dognala neposredne krivice. Moralni krivci so pa že celemu svetu znani in vsak ljubljčan lahko s prstom nanje pokaže.

Vesti s Hrvaške.

Odločen nastop hrvaške koalicije.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je koalicija, naveličana brezplodnih pogajanj in pritiskana od strani svojih podeželnih volilcev, poslala k baronu Škerlecu svoja voditelja Pribičevića in Nikolića Podrinskega, ki sta mu v njenem imenu

izjavila, da koalicija iz ozirov na svoj ugled in narodno čast ne more več voditi takih nedostojnih pogajanj, katerim je edini namen odganjanje in zavlačevanje. Baron Škerlec naj takoj poda točen in definitiven odgovor, drugače bo koalicija proti njemu zavzela isto stališče kakor svoj čas proti bivšemu komisarju Cuvaju.

Preobrat na Hrvaškem na pragu?

Zdi se, da je ta nastop koalicije imel uspeh. Baron Škerlec se je že vrnil v Zagreb in iz vladnih krogov prihajajo vesti, da je upostava ustave na Hrvaškem na pragu. Najprej se ukine cenzura, kar se zgodi tekom dveh tednov. Nato se takoj razpišejo volitve. Preje se pa še Škerlec imenuje za bana. V najkrajšem času bo sklicana konferenca okrajnih predstojnikov, da poročajo vladi o razmerah v deželi.

Volilna kooperacija banovinskih strank.

Glasom zadnjega »Doma« se je 20. avgusta letos sklenil sporazum med koalicijo in seljaško (kmečko) stranko, in sicer potom dogovora med Grgo Tuškanom in št. Radićem v Sisku. Kasneje se je stvar razpravljala in končno veljavno sklenila v Zagrebu med Radićem na eni in Lorkovićem, Poljakom in Pribičevićem na drugi strani. Kmečka stranka pojde s koalicijo tudi v slučaju eventuelne obstrukcije. Ker je »Pokret« nato pri neki priliki pisal, da postane ta sporazum definitiven šele tedaj, ko mu pritrjuje Stranka Prava, izjavlja Radić, da je bil njegov sporazum s koalicijo sklenjen 30. julija 1913, s Stranko Prava pa 12. marca 1912. Na podlagi tega se v političnih krogih smatra, da gotovo pride do volilnega sporazuma vseh treh strank.

Dvoboj med Cuvajem in dr. Czernkovichem.

Iz Zagreba: Med bivšim sekcijkim šefom in nekdanjim podbanom dr. Czernkovichem in prejšnjim kraljevim komisarjem baronom Cuvajem, je prišlo do ostrih konfliktov, radi katerih je pozval Cuvaj sedaj Czernkovicha na dvoboj. Czernkovich se je namreč v nekem javnem lokaliz izrazil silno prezirljivo o Cuvaju in njegovi baroniji. Oba odlična Madžaroni sta se sploh že dalje časa težko gledala.

Iz najnovejše portugalske zgodovine.

Francoski listi priobčujejo zanimive podrobnosti o najnovejši vstaji portugalskega prebivalstva, ki je s prostozidarsko vlado nezadovoljno. Iz teh opisov jasno izhaja, da je šlo za dobro premišljen načrt, čegar neuspeh je pripisati edinole izdajstvu nekaterih, ki so bili poučeni o njem. Tri dni

pred določenim časom, ko se je imel izvršiti napad, je vlada zvedela za vse priprave svojih nasprotnikov ter je ukrenila potrebne protidredbe. Kljub temu so se monarhistični voditelji odločili za napad in njihove čete so se tudi res hrabro bile. Dokaz temu je, da so bile monarhistične čete kljub izdajstvu in kljub vladnim protidredbam od 9. zvečer do 5. jutraj, torej skozi 8 ur, gospodar glavnega mesta. Šele ob svitanju dneva, ko so nastopile proti njim ojačane vladne čete, so se morali monarhisti pred veliko premočjo umakniti. Republikanska vlada pa sedaj po svojih plačancih naznanja svetu, da so bili zadnji nemiri brez pomena in da sta zlasti armada in mornarica vladi zvesti. To pa pač ni res. Saj so nad 60 častnikov zaprli, med njimi dva znana generala, visoka štabna častnika. Še veliko večje je pa število aretiranih podčastnikov. Vojne ladje so bile na visokem morju in njih posadke so pod neprestanim nadzorstvom vladnih špicljev. V Oportu, Braži in drugih krajih je dan za dnem na stotine aretacij. Strah republikancev je zelo velik; vlada povsod voja monarhistične nakane, in ako kje dve osebi natihoma med sabo govorita, sta takoj aretirani. Ob 8. zvečer mora biti vsa kdo doma, kar je posebno poudeno za naše liberalce, ki se za svobodo na Portugalskem tako navdušujejo. Vse to pa monarhistov ni oplašilo in so že zopet na delu, da pripravijo novo vstajo in osvobodijo Portugalsko iz roku judovskih frama-sonov.

Dogodki na jugu.

Odkritja o razmerah v bulgarski vojski.

Iz Belgrada poročajo: Zadnja sofijska »Politika« prinaša intervju svojega sotrudnika z generalom Ivanovom, ki odkriva strašne obdolžitve napram generalu Savovu, glavnemu poveljniku v prvi in drugi balkanski vojni. General Ivanov pripisuje vso nesrečo in poraz Bulgarske svojemu kolegi Savovu. Zajedno z njim obtožuje tudi glavni stan, ki je šel na vojno »nepripravljen. Ivanov trdi, da je načrt sam popolnoma napačen. V vojni sta sodelovale samo dve armadi, in sicer druga in četrta. Prva, tretja in peta pa so bile raztresene vse do turške meje in Egejskega morja. Dve operirajoči armadi ste nastopili ločeno druga od druge, mesto skupno. Ivanov trdi, da bi obratunal z Grki, ako bi mu glavni stan poslal pravočasno pomoč. S 36.000 ljudi, od katerih je bila polovica na novo rekrutovanih, brez topov in mitraljev, brez poveljniškega osebja in izvežbane

vojske, je moral operirati proti 120.000 dobro oskrbljenim Grkom v 250 km dolgi bojni črti. Pomoč, ki jo je zahteval od glavnega stana, je odrekel general Savov z besedami: »Sedaj hočemo videti tega našega odrinskega junaka.« Ivanov navaja, da datira osebna mržnja Savova proti njemu iz osvobođenja Odrina. Savov se je bal juriša, ki ga je on, Ivanov, vedno zagovarjal, dokler ni zmagal s svojim načrtom in zavzel v treh dneh Odrin. Ivanov naglašja, da je Savov v resnici tak človek, ki bi iz osvete in sovraštva mogel storiti kaj takega, kar je faktično tudi storil njemu. Končno ga imenuje ugonobitelja Bulgarske. — Zaradi teh izjav generala Ivanova je razburjeno vse sofijsko časopisje, ki povprašuje, kje je bil takrat car Ferdinand, ko so se plejle te stvari in zakaj jih ni preprečil.

Bulgarske pritožbe proti Srbom.

Sofija, 3. novembra. Pašičev ekspoz je tu v vseh političnih strankah neugodno vplival. Listi Pašiču očitajo, da zakriva resnico in zato ni upati, da se Srbija in Bulgarija spravita.

Grške čete masakrirale prebivalce 14 bulgarskih vasi.

Sofija, 3. novembra. »Agence Télégraphique Bulgare« poroča: V zahodni Traciji so grški četaši mučili in poklali prebivalce štirinajstih bulgarskih vasi v okrajih Gümlüdzina, Soflu in Dedeagač. Četašem so poveljevali grški častniki. Nad 8000 žena in otrok je bežalo v Dedeagač, a grški metropolit jih je izročil četašem, ki so v okoličih rogovili in razen 3600 vse bulgarske begunce poklali.

Ostri napadi na Pašičevo politiko v srbski skupščini.

Minuli petek je nadaljevala srbska skupščina razpravo o adresi na kralja. Mladoradikalec Škerlić je ostro napadal vlado. Med vojsko opozicija vladi ni nagajala, a vlada se na skupščino ni čisto nič ozirala. Od lani meseca novembra je žela diplomatska Pašičeva akcija korak za korakom neuspehe. Minister Belizar Janković nekaj zakliče, nakar Škerlić pravi, da po poroki kralja Aleksandra z Drago Srbija še ni večjega škandala doživela, kakor Jankovićovo imenovanje za ministra. Vi-harni protigovori na desnici. Janković razburjen zakliče: »Škerlić me ne more žaliti.« Škerlić nadaljuje: Pašić nas ne more preprečiti, da bi Srbija ne bila mogla zahtevati, da se zvezna pogodba z Bulgarijo revidira, predno se je pričel Odrin oblegati. Če bi bil to storil, bi ne bilo prišlo do vojske z Bulgarijo, ki je bila tako za

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gružecki, poslovenil dr. Leopold Lénard.
(Dalje.)

»Pa je vendar goreč,« je izpregovoril Krestnikov, »postaviti hoče spomenik, pritožuje se čez križ.«

»Zato pa tak pasji sin pobira plačo, da bi stražil pred cerkvijo,« se je nasmejal blagajnik.

Prinesli so šampanjca, godba je zaigrala, glavar je napil na zdravje gošta, ta je pil na zdravje ravnatelja carinskega urada. Izpili so po vrsti po štiri kozarce šampanjca.

Žganje, porter, vino, šampanjec so vplivali na gošta, večkrat se je pričel smejeti brez vzroka in vse sosede je začel nagovarjati »ti«; ko je pa kontrolor zopet omenil zadevo s križem, je rekel Krestnikov resno:

»To je ravno. Ta pasji sin, pop, je pisal na škofijsko pisarno, arhijep pa takoj generalgubernatorju, a on zopet našemu . . . in povem vam, glavar, da celo v kljub protekciji Natalije Fjodorovne more biti z vami slabo.«

»Neumnost! Jaz sem čist in zadeva je čista. Pijmo, ker čakajo karte.«

»To je mladec,« je zaklical gost, »take imam rad! Urad naj bo urad, zabava pa zabava . . . Jaz vas imam rad, gospod glavar, kako vam je pa ime?«

»Ivan Pjetrovič, vaš sluga.«

»Jaz pa Nikolaj Fjodorovič. Torej vi, Ivan Pjetrovič, držite banko,« ko je pa začutil, da se je lahko stresel, »to ni zadeva z vašim Molčanovom, on mora biti vam pokoren, ali pa pojde proč; jaz sem za to odgovoren, načelnik deželne straže mora iti z vami z roko v roki. Ali ne tako, gospodje?«

»Res je,« zakričal je blagajnik, »vi ste mladi, toda vaš razum je star.«

»Odpravite vendar tega pijanca,« je dostavil kontrolor, »on je gnjiloba med nami . . . brati se z Galicani . . . proč z njim in s popi iz Galicije,« in dvignil je kozarec.

Vsi navzoči so glasno zakričali hura in nato so šli v igralno sobo in sedli k razpostavljenim mizam. Igra se je vlekla do jutra, kajti Krestnikov, ki je priigral od glavarja nekaj sto rubljev, je prišel v tako dobro voljo, da udeležencev obeda ni maral pustiti treznih domov in je pil do onemoglosti, seveda na glavarjev račun, ki je vkljub svoji navadi ostal trezen in pridno opazoval gošta,

Ko se je vrnil domov in je spravil Krestnikova spat, je sklenil, da ne pusti nikogar k uradniku, ki je prišel preiskavat, dokler se sam z njim ne dogovori, in je dal primerna povelja.

Ko se je še dovolj zgodaj zbudil, je premišljeval z jezo, da je radi popovih tožba moral zaigrati znatno svoto in da s tem denarjem še ne bo opravljeno, je vzdihnil, kajti pri taki priliki bi se tudi on ne zadovoljil s samim dobitkom pri igri.

Ko se je oblekel, je vprašal po gostu, in rekli so mu, da je že vstal in hoče oditi. Pogledal je na uro, šele deset je, a on je že pripravljen; hm, ima slabe namene, in takoj je šel v sobo h gostu:

»Kako ste spali, Nikolaj Fjodorovič?? Gotovo slabo, ker ste vstali tako zgodaj.«

»Hvala vam, Ivan Pjetrovič, postelja je bila jako dobra, toda jaz nisem prišel spat.«

»Vem, vem . . . povedali ste včeraj, Nikolaj Fjodorovič, da se gre za križ, radi katerega me je naznanil oni podli Galičan.«

»Kaj, če bi se šlo samo za križ,« je vzdihnil s sočutjem in žalostno, »toda tudi za cerkev v Tesni . . . no, in še hujše reči . . . najbolje da zamolčim, ker mi je žal vas, Ivan Pjetrovič, vi ste tako mil tovariš in vesel.«

Glavar je lahko pobledel, preiskava postaja resna, treba bo dati večjo svoto, toda govoril je z navideznim mirom.

»Prosim vas, Nikolaj Fjodorovič, na čaj . . . jako vas prosim, potem pa pričnite uradovati.«

»Hm . . . škoda časa.«

»Pogovoriva se pri čaju, ako vam je pa treba kakšnih pojasnil, povem vam odkritosrečno.«

Šla sta v obednico, kjer so bili na mizi prigrizki, žganje, vino, a ko so prinesli čaj, je gost pričel mešati z žličico v kozarcu in govoriti počasi:

»Vaša zadeva, Ivan Pjetrovič, je težka . . . Sumijo, da ste naklonjeni Poljakom ali celo upornikom.«

»To je podlo obrekovanje,« se je razburil glavar.

»Najprej poslušajte,« izpil je čaj in si obrisal usta. »Z vašim poročilom ste spravili v zmeto gospoda gubernatorja, mojega ujca, kateri vam je zaupal, dal dovoljenje za katoliški križ čisto pravoslavne cerkve . . .«

»Tako vam pojasnim, Nikolaj Fjodorovič,« je začel glavar, toda gost mu je segel v besedo:

»Poslušajte dalje! Ni vam bilo dovolj s križem, napisali ste ugodno poročilo v zadevi katoliške cerkve . . . slednjič prezirate vi duhovne osebe, dajete prednost pred popom slahčiču

balkanske narode kakor tudi za celo Slovanstvo velika nesreča. Operacije v Albaniji so edina Pašičeva aktivna ideja, a ta ponesrečena akcija je bila najdražja in najnevarnejša. Dragaja je bila, ker smo zanjo največ denarja šteli, nevarna, ker nas je dovela dvakrat do resnega spora z Avstro-Ogrsko. Če primerjamo Pašiča in Daneva, se pokaže ta-le razloček: Pašič je razpolagal z armado, ki je njegove napake popravila, Danev pa ne. Srbsko ljudstvo ne polaga težišča na pomnožitev ozemlja, marveč na to, da se pomnoži država in narodna moč. Minister Janković odgovarja ostro Skerliču in pravi, da ga tisti Skerlič ne more žaliti, ki je dobival iz rok reakcionarnega režima ustanove. Velikanski hrusci in trušč. Skerlič izjavi, da je minister nesramno lagal. Zopet velikanski škandal. Notranji minister brani vlado proti Skerličevim očitkom. Mladoradikalec Milan Marković izjavi, da smatrajo mladoradikalci Protića za moža, ki je brez časti. Zopet nečuten škandal, predsednik Nikolić ukori Markovića. Ko se poleže vihar, izjavi naprednjak Pavle Marinković, da je najžalostnejši dogodek vojnega leta, ker se je razbila tista balkanska zveza, ki smo jo vsi goreče želeli in ki naj bi nas brnila pred vsakim zunanjim vmešavanjem. Srbija, ki je imela pred vojsko le dva sovražnika (Turčijo in Avstro-Ogrsko je mislil), med katerima eden, Turčija, ni bil nevaren, ima zdaj tri strastne sovražnike. Srbija tudi ni dosegla izhoda do morja. V nadaljni razpravi je izjavil Protić, da se uvede ustava v osvojenem ozemlju približno v desetih letih. Razprava se danes nadaljuje.

Srbska vlada in Nemci.

Srbska vlada je pozvala v srbsko državno službo iz Nemčije 40 agronomov in tehnikov. Češke tehnike je ljubezen Srbov do švabov umljivo zelo vznevoljila. Dne 31. m. m. so zborovali češki tehniki v Pragi, ki so sklenili, da odpošljejo na Dunaj k vladi deputacijo, ki naj po avstro-ogrskem poslanstvu v Belgradu intervirira, da naj srbska vlada slovanskih slušateljev avstrijskih visokih šol ne prezre. Kako so tudi slovanski liberalni srbojubi, še ni ravno dolgo, žgoleti, da bodo »slovanski« Srbi slovanske inteligente nastavliali, zdaj pa srbska vlada pomaga graditi vsenemški most na Balkanu. Srbi so zapravili Slovanom Solun, zdaj pa bodo Nemcem še mastno plačane državne službe oddajali. Res, slovansko Srbi mislijo!

Vpad bulgarske čete.

Belgrad, 1. novembra. (Izvirno.) »Politika« poroča, da je 20. mož broječa bulgarska četa vpadla na srbsko ozemlje pri Krivi Palanki in Čupinem Brdu.

Delo v skupščini.

Belgrad, 1. novembra. (Izvirno.) V skupščini je bilo 31. okt. na dnevnem redu drugo čitanje predloga za izpremembo ustave. Izvolil se bo poseben odsek, da poda poročilo.

Plače srbskih uradnikov.

Srbska vlada je sklenila, da se državnim uradnikom, ki kot vojni obvezanci radi oddaljenosti niso mogli dvigniti svoje plače, naknadno izplača 350.000 dinarjev. Ves čas vojne so vsi srbski državni uradniki dobivali polno plačo, v Bulgariji pa samo tretjino. Polovica bulgarskih uradnikov še

ali celo judu in ste gluhi na prošnje, ki imajo namen utrditi pravoslavje... vidite sami, Ivan Pjetrovič, da to niso malenkosti, preiskave ne zahteva ne moj ujec, gubernator, ampak zapovedal jo je sam generalgubernator. Kaj pa vi na to?»

Ko je glavar slišal ta očitjanja, je zdaj blede, zdaj rde, davila ga je jeza na popa, toda obenem je spoznal, da mora iz preiskave iziti bel kot sneg, ali pa izgubi službo. Silil se je, da je bil miren in je odvrnil s krepkim glasom: »Osemnajst let služim že tukaj na meji, borim se s katoliško-poljsko propagando, trudim se, da utrdim pravoslavje, in... čez toliko let na zatožbo podlega človeka, takoj preiskava, zaslisišave, morda celo disciplinarna kaznen,« se je grenko nasmehnil.

»Hm... so dejstva, vaša poročila,« je rekel Krestnikov hladno.

»Vaša stvar je, da sodite, moja, da se branim... S križem je bilo tako: Občina je želela kažipota ob samotni poti...«

»Pojdemo tja, da doženem stanje pota na mestu, Ivan Pjetrovič.«

»Z največjo radovoljnostjo, Nikolaj Fjodorovič. Prišle so babe prosit za križ, ker jim otroci umirajo, sam sem človek in imam otroke, torej sem napisal poročilo... toda nekaj me je pričelo skrbeti in šel sem preiskavat, križ je v resnici stal v bližini pravoslavne cerkve, dasiravno ni bilo mogoče dognati, kdo je to zakrivil. Torej nisem nikomur pokazal gubernatorjevega dovoljenja in ga nisem oglašil, a novo poročilo o tej zadevi leži v pisarni. Kje je torej moja krivda?»

(Dalje.)

sedaj ne dobiva polne plače ter prosijo, da se jim izpad nadomesti vsaj v naturalijah iz vojaških skladišč.

Esad paša na vrhu.

Iz Skadra se poroča: Vsi člani provizorične vlade v Valoni z Izmail Kemalom vred, čegar položaj je itak popolnoma omajan, — so se prilagodili željam Esad paše. Iz vseh krajev južne in centralne Albanije prihajajo k Esad paši poklonitvene deputacije. Tudi iz Skadra se je napotila k njemu deputacija prvakov, da ga naprosi, naj Skader ohrani pod okriljem svoje vlade v Draču.

Esad paša je s proglasitvijo svoje vlade zelo zmešal štrene raznim Bajram Čurom in Ist Boljetincem, ki jih je Esad pašin nastop mnogo Pbolj potrl nego poraz v vstanku proti Srbom in Črnogorcem; nobeden izmed teh mož se ne pokaže na ulici, izvzemši edino Riz bega, ki ga je večkrat videti v družbi s Kosovljani. Vsekako snujejo nove zanke in zmede, o čemer jim pa Izmail Kemal, ki je sam v največjih škripcih, ne more kdovekaj pomagati.

Arnavti se zopet pripravljajo?

Iz Belgrada prihajajo poročila, da se v okolici Prizrena in Djakovice zbirajo močne oborožene arnavtske čete, ki se očitno pripravljajo na ponoven napad na srbsko ozemlje. Ob tej priliki se vse srbsko časopisje z gnjevom obrača proti Avstro-Ogrski, češ da ona hujska Arnavte proti Srbiji. Vlada »Samouprava« piše, da ako protektorji Albancev tudi topot ne bodo znali ukrotiti svojih varovancev in jih prisiliti k miru, bo Srbija morala seči po samopomoči. Srbija ne sme biti več polje za roparske orgije Albancev. Ako zopet pride do arnavtskega vpada, se bo to zgodilo le vsled potuhe, ki so jo imeli Albanci ob zadnjem vstanku od strani dveh velevlasti, ki nista imele niti besede graje proti tolovajstvu albanskih tolp, ki so klale in požigale po srbski zemlji, pač pa so od utrjene ustavne države zahtevale da umakne svoje čete s strateških pozicij in tako odpre vrata novim napadom. »Trgovinski glasnik« pozivlje vlado, naj z Avstro-Ogrsko ne sklene pogodbe, ki bi itak le monarhijo potegnila iz gospodarske krize, Srbiji pa bi le škodovala. Najbrže bo Avstrija tudi radi tega zopet zagrozila s silo, a teh groženj se ni treba bati, ker so njene blagajne prazne. »Mali žurnal« piše še ostreje in poziva k prostovoljnemu narodnemu bojkotu proti avstro-ogrskemu blagu, ki naj ga monarhija izvažja v Albanijo.

Tekma srbskih pevskih društev.

V Somboru bo o Binkoštih 1. 1914. velika tekma srbskih pevskih društev, za katero se vrše že sedaj potrebne priprave.

Zločinstva turških bašbozukov.

Bulgarska brzajavna agencija poroča, da so bašbozuki pod vodstvom grških častnikov izvedli strašen masaker med prebivalstvom okoli Dedeagača in Gimildzine. Preko 8000 starcev, žena in otrok je zbežalo na grški teritorij ter zahtevalo od tamošnjega grškega metropolita, naj jih ščiti, ta pa jim je odrekel pomoč in oddal bandam.

Za povzdigo kmetijstva na Srbskem.

Poslanec samostalne stranke M. Stanojević je v skupščini predlagal, da država najemi posojilo 50 milijonov, ki ga naj porabi za brezplačno pomoč kmetom v obliki semen, plemenske živine in drugih poljedelskih potreb. Država naj se tudi pobrine za izobrazbo obrtnikov in trgovcev.

Spomenik padlim srbskim vojakom.

Belgrad, 1. novembra. (Izvirno.) »Pijemont« poroča, da namerava vlada v Belgradu in Skoplju na svoje stroške postaviti velika spomenika v zadnjih vojnah padlim vojakom.

Skrb za sirote v vojni padlih 33 srbskih učiteljev

je sklenila prevzeti srbska učiteljska zveza.

Dnevne novice.

— Častna občanstva deželnega glavarja. V zadnjem času sta zopet dve občini poklonili g. deželnemu glavarju dr. Šusteršiču v častni diplom. V imenu občine Sodražica se je v ta namen poklonil g. župan Lovrenčič, zagotavljajoč v lepem nagovoru, da stoji cela sodraška občina v taboru S. L. S. — V imenu občine Goče pri Vipavi pa se je poklonila deputacija obstoječa iz župana Mistej ter g. svetovalca in odbornika Habe in Ferjavanja. V govorih, ki so se menjavali pri tej priliki, se je obnovila in utrdila vez mejebojne ljubezni in neomajnega zaupanja. Gosp. Habe je zlasti v izbranih besedah povdarjal brezpogojno zvestobo vrljih Gočanov do Slovenske Ljudske Stranke.

— Dr. Ravniharjev klub za »Canadian Pacific«. Poročali smo že o presemetljivem nastopu zastopnika mladočeškega kluba v odseku državnega zbora v prilogi izseljeniške družbe »Canadian Pacific«, katero je »Slov. Narod« že dalje časa tako hinavsko napadal. Znano je, da je član mladočeškega kluba tudi ljubljanski poslanec dr. Ravnihar. Zastopnik mladočeškega kluba je torej tudi zastopnik liberalne slovenske stranke. Naravno je, da se časopisje bavi s tem nastopom mladočeškega zastopnika — poslanca Maštalka — na korist koruptivnega početja kanadske družbe. — Dunajska »Reichspost« z dne 31. oktobra t. l. piše o tem nastopu med drugim takole:

»V današnji seji odseka se je razum dr. Kolischerja (žid!) tudi mladočeh Maštalka zavzel z velikim ognjem za kanadsko družbo, da, on je celo napadel vojno ministrstvo in ministrstvo notranjih zadev radi obrambe domovinskih interesov, pravice in postave proti smelosti inozemskega trsta in je s varil ministra notranjih zadev, naj nikar ne podveže izseljevanja. Izrekel je svojo skrb, da bi se utegnil ameriški kapital čutiti žaljenim! Tudi »ljudski zastopnik«, ki sedaj ne misli na drugo kot na občutke ameriških karteliranih kapitalistov!«

V jutranjem listu z dne 1. t. m. pa piše »Reichspost« v isti stvari pod naslovom »Canadian-Panama«:

»Predlog Ellenbogna (t. j. predlog socialdemokrata Ellenbogna, ki je bil od odseka sprejet) soglašajo popolnoma z mislimi, ki jih je v svojem večerajšnjem govoru izvajal mladočeh Maštalka, ki se je neprikrito, z napadi na vojno upravo in sodne oblasti, zavzel za sistirano »Canadian«, česar se vendar niso upali storiti s tako brutalno odkritostjo bolj premeteni židje Kolischer, Ellenbogen in Friedman.«

Slovensko-liberalni klub v državnem zboru v družbi najbolj premeteni židov kot rešilna pompanija za kanadsko družbo, o koje skrajno koruptivnem početju je »Slov. Narod« že od poletja vun hinavsko prelivale cele sode črnile — t. j. najnovejša slika, ki nam jo poleg tatvin iz ljubljanskega ubožnega zaklada, kaže sedaj čestita »narodno-napredna« stranka, ta družba falitnih politikastrov.

— Shod S. L. S. v Rovtiah. Minulo soboto je v Rovtiah nad Logatcem poročal bivši deželni poslanec dr. Ign. Žitnik. Shoda se je udeležilo veliko število volilcev.

— Shod S. L. S. v Kropl. V Kroplu sta na praznik Vseh svetnikov priredila vitez Pogačnik in župnik Pišber politični shod. Udeležba je bila prav dobra. Oba govornika sta se pri svojih poročilih posebno ozirala na krajevne razmere, zato so ju poslušalci z zanimanjem poslušali in kot zvesti pristaši S. L. S. ju bodo tudi v veseljem volili. To so pokazali ob sklepnih besedah domačega g. župnika, ko so z navdušenjem izjavili se za kandidaturu obeh gospodov dosedanjih poslancev.

— Shod S. L. S. v Preserju. Včeraj zjutraj po sv. maši se je vršil v Preserju pred cerkvijo javen shod, na katerem sta govorila posl. Gostinčar in Kobi. Shod je bil zelo dobro obiskan. Zborovalci, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov, so se razšli v prepričanju, da Slovenska Ljudska Stranka vrši svoje delo v korist ljudstva in da more resen in misleč človek voliti le one kandidate, ki jih proglasi ta stranka.

— Kandidatura bivšega deželnega poslanca Fr. Demšarja. V selški dolini se je vršila v nedeljo seja odbornikov katol. političnega društva pod predsedstvom selškega župana. Pri sklepanju o kandidaturi za deželni zbor je bil na predlog gosp. Fr. Tavčarja soglasno proglašen za kandidata dosedanj poslanec Fr. Demšar. Na štirih mestih knjižica »Dejanja govore« njegovo delovanje pohvalno omenja. Posebno se je pobilgal za povzdigo živinoreje; razvil je ondi cel program za zboljšanje te panoge kmetijstva. Podan je bil od njega tudi predlog, da naj se zida tako zaželjena železniška proga Škofja Loka — Železniki. Ne samo Železnikom, ampak tudi Škofji Loki bi ta zgrajena proga donajala korist; tudi izpeljava železniške proge skozi Poljansko dolino bi se potem lažje dosegla, zlasti če se posreči najti petrolejski vrelec.

— Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov. Piše se nam: Nastopanje tega društva nasproti poslancem, ki niso liberalci, ni samo netaktno, ampak naravnost žaljivo. Vendar o tem so si čitatelji Vašega lista že ustvarili svoje mnenje. Mi bi opozorili javnost še na to, da se društvo pač briga za mesta, kamor bi rado spravilo svoje somišljenike, ne pa za obrambo na-

rodne časti. Vsaj povsod nel Društvo še do danes ni poslalo poslancem nobenih informacij glede razmer na celovškem kolo-dvoru, glede izprememb na progi Jesenice-Celovec, glede postopanja beljaškega ravnateljstva itd. Na južno železnico pa se menda sploh ne misli, kajti čitamo pač o škandalih na Zidanem mostu, Pragerskem, v Dravogradu, o prestavljanju Slovencev na Tirolsko, a o kakem posredovanju društva še nismo slišali. Društvu svetujemo, naj pred vsem skrbi zares za narodno čast, osebnosti in strankarstvo pa naj za bodoče opusti.

— »Zadružna Zveza« in izseljeniško vprašanje. Iz Spljita poročajo: 28. oktobra se je vršil v Zadružnem savezu v Spljitu sestanek, ki se je baval z izseljeniškim vprašanjem. Za to vprašanje se je Savez zelo interesiral ter je bilo odrejeno, da se v Savezu osnuje poseben izseljeniški oddelek. Škandal z družbo Canadian Pacific Railway pa je bil vzrok, da se je pospešilo rešenje tega vprašanja in da se je vršil omenjeni sestanek. Navzoči so bili: v imenu Zadružnega Saveza dr. Ivan Bulić in ravnatelj Antičević, od Zadružne zveze v Ljubljani ravnatelj Traven, od Gospodarske zveze v Ljubljani ravnatelj Jovan, za »Putnika« v Zagrebu uprav. Gustim, poslanec Lupis, dr. K. Janda, odvetnik v Zagrebu in dr. M. Obuljen, odvetnik v Zadru. Na sestanku je bila sprejeta resolucija, da se agenture za prevoz potnikov koncentrirajo v organizaciji Zadružnih zvez in to po sestavu monopola; da se propagira društvo sv. Rafaela, da se s koncentracijo kapitala, ki ga daje emigracija, skuša dvigniti blagostanje naroda. Sklenjeno je bilo, da se te resolucije pošljejo vsem poslancem, deželnim odborom v Zadru in v Ljubljani ter vsem zadružnim organizacijam v Avstriji. Sklene se delovati na to, da se čimprej skliče sestanek zadružnih organizacij na Dunaju v svrhu edinstvenega postopanja napram navedeni resoluciji.

— Poljedelski minister na zborovanju kmetijskih zadrug. Splošna zveza kmetijskih zadrug v Avstriji, ki je centrala kmetijskega zadružništva v Avstriji, v kateri je združenih okoli 9000 zadrug iz vseh avstrijskih dežel, ne glede na narodnost in politično strankarstvo, je imela 28. oktobra t. l. na Dunaju svoj letni občni zbor, ki se ga niso udeležili le zadružni zastopniki iz vseh avstrijskih dežel, temveč tudi poljedelski minister Zenker. Minister je v svojem nagovoru na udeležence zborovanja hvalil blagodejne vplive kmetijskega zadružništva na kmečko prebivalstvo ter zlasti tudi izrazil priznanje delovanju splošne zveze. Sledil je z zanimanjem občnemu zboru do konca. Omenjamo še zanimivo poročilo glavnega tajnika italijanske zadružne zveze na Goriškem P. Meyerja o delovanju ter korporacije o vprašanju kolonov na Furlanskem. O tisti zadevi je govoril tudi goriški dež. glavar in predsednik omenjene zadružne zveze mons. Faidutti, ki se je za zboljšanje položaja kolonov pridobil mnogo zaslug. Vlada pripravlja zakonsko predlogo, ki bo celo tozadevno akcijo pospešila.

— Uboj. Iz Dolenje vasi pri Ribnici. V noči od 30. na 31. oktobra je zaklal F. Merhar iz Dolenje vasi vulgo Opaldarjev — fant pri 18 letih svojega tovariša Antona Kromar tudi iz Dolenje vasi vulgo Šemutov. Usmrtil ga je popolnoma brez povoda, kajti umorjeni je bil na daleč znan kot miroljuben in marljiv mladenič. Da se je zločin izvršil, je krivo žganje, ki ga je ubijalec ravno ta večer menda precej zavžil. Zločin se je izvršil okrog 11. ure, ko se je vračal Kromar od sosedov domov, kjer je pomagal obrezavati repo — navadno kmetško večerno delo v jeseni. — Po boja kriva je tista, neumna fantovska navada na kmetih, da dajejo za fantovščino — nekaka licenca, da sme ponočevati in zvečer po vasi razgrajati. Umorjeni je bil kot resen fant temu nasproten in ni hotel v tem oziru občeati z drugimi in od tod sovraštvo, ki ga je moral plačati z življenjem. — Županstvu v Dolenji vasi je gotovo znano, da so pri nas nočni škandalu na dnevnem redu, a proti temu nič ne ukrene. Goštilne so odprte cele noči — v prvi vrsti še županova; upamo, da bodo orožniki po tem dogodku bolj strogi in bolj pazili na nočni red.

— Najstarejša žena na Kranjskem je umrla v Dolgi Vasi na Kočevskem. Umrla Helena Wederwohl rojena Perz, je dočakala starost 118 let. Omožena je bila šestkrat.

— Medved v Jelovici — raztrgal šest ovč. Prišel je tudi prav blizu nekega gozdarja — par sežnjeva sta bila narazen. Zatulil je močno in zbežal, gozdar za tudi, ne da bi se bil upal streljati. Tako imamo sedaj tudi na Kranjskem »kmečki strah«.

— »Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju« naznanja, da je bil izvoljen za poslovno dobo 1913/14 sledeči upravni odbor: Predsednik: cand. ing. Dimnik Stanko; podpredsednik: stud. ing.

Dr. Josip Valjavec:

Laško-slovenski slovar

je izšel.

Do 30. novembra t. l. velja subskripcijska cena, ki znaša samo K 3-80 za izvod, to pa le pod pogojem, ako se slovar pred koncem novembra naroči in tudi plača. S 1. decembrom se nepreklicno uveljavi navadna prodajna cena K 4-50 za vezan izvod.

Ta dovršeni slovar obsega nad 40.000 besedi, bogato frazeologijo ter tudi kratek imenik krstnih in zemljepisnih imen. Slovar je sad dolgoletnega truda in bogatih izkušenj; obdelan je tudi v podrobnostih tako skrbno, da bo vsestransko ustrezal in zadostoval ne samo za praktično porabo v zasebnem in javnem življenju, temveč tudi šolam in ljubiteljem slovstva. Slovar ima izredno bogat besedni zaklad in prekaša po svojem obsegu, pa tudi po zunanji in notranji opremlitvi ter nizki ceni vse druge podobne izdaje.

Kmalu po novem letu (meseca februarja ali marca) izide zelo praktična

Laška slovnica za Slovence.

Druge novosti:

Moč priprošnje sv. Antona. Zgledi. Cena 50 vinar, vez. 80 vinar.

V lepih zgledih popisuje ta knjižica življenje in moč priprošnje velikega čudodelnika sv. Antona. Po tej knjižici bodo gotovo posegli vsi častilci sv. Antona.

Grafenauer, Zbirka slovenskih povesti. I. zvezek: „Ogrinec, Vojni mir ali poganstvo in krst.“ Cena vsakemu zvezku 60 vin.

Ta zbirka ima namen priobčevati dela naših najboljših pripovednikov in gojiti v našem ljudstvu veselje do dobrega čtiva. Priporočamo, da se naroči na to zbirko, ki izhaja v četrtletnih presledkih, vsaka slovenska hiša.

Starogorski, Junaki svobode. Povesti in črtice iz balkanske vojne. — 2 K, vez. 2 K 50 vin.

Deželič, V burii in viharju. Ilustrovan zgodovinski roman iz jugoslovanske preteklosti. 3 K 30 vin., vez. 4 K 80 vin.

Deželič, V službi kalifa. Zgodovinski roman. — 2 K 60 vin., vez. 3 K 20 vin.

Šenoa, Kletva. Zgodovinski roman. 1 K 40 vin., vez. 1 K 90 vin.

Sedaj, ko so oči celega sveta obrnjene na Balkan in njegova krvava bojišča, se gotovo v vsakem vzbuja zanimanje za balkanske dežele in njihovo zgodovino. V navedenih povestih, katerih dejanje se vrši izvečine na Balkanu in med jugoslovanskimi narodi, je podan v lepi pripovedni obliki kos slovanske zgodovine, ki bo posebno za Slovence zelo privlačna. Navedene povesti naj si torej omisli, kdor hoče natančneje spoznati Balkan in njegove prebivalce.

Za cerkvene zbore:

Grum Ant., Deset adventnih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 40 vin., gl. à 20 vin.

Grum Ant., Asperges me & vidi aquam za mešani zbor. Part. 60 vin.

Skladbe so v poljudno-melodioznem slogu zložene in primerne našim zborom; pevcem in pevovodjem ne bodo nudile težkoč, doslej bodo pa vendar popoln uspeh.

Faist, dr. Anton, Dvanaest pesmi za razne praznike za mešani zbor. Op. 20. Part. 2 K, gl. à 25 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Nič več draginje!

Vsako sredo in soboto se prodajajo
ostanki različnega blaga

za obleke in perilo skoro polovico cenejše kakor v celih kosih pri trdki „HERMES“ Brata Wokač, Šelenburgova ulica šte. 5, v prvem nadstropju (nasproti glavne pošte). 3378

Št. 620/pr.

Razglas.

V zmislu § 24. dež. zakona z dne 26. avgusta 1908 (dež. zak. št. 15) se javno naznanja, da so imeniki volilcev za deželnozborsko volitev deželnih poslancev za deželno stolno mesto Ljubljano in sicer tako za volitev v splošnem volilskem razredu, kakor tudi za volitev iz obeh mestnih volilskih okrajev mesta Ljubljane, ki se ima vsled razpisa c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko z dne 14. oktobra 1913, št. 2929/pr. vršiti dne 1. decembra odnosno dne 16. decembra 1913 že sestavljeni in da so

od ponedeljka, dne 3. novembra

skozi osem dni v mestni posvetovalnici razgrnjeni od 8.—12. dopoludne in od 3.—6. popoldne vsakomur na vpogled ter da smejo od tega tekom osem dni tedaj do vštete ponedeljka, dne 10. novembra t. l. zoper te imenike tisti, ki imajo pravico voliti v dotični volilni skupini, pri mestnem magistratu ustno ali pismeno vlagati ugovore o tem, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice ali, da so se iz njega izpuštile take osebe, ki imajo pravico voliti

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 2. novembra 1913.

3381

E 448/13

5

Dražbeni oklic.

3386

Dne 12. decembra 1913 dopoludne ob 11. uri

bo pri spodaj imenovani sodnji, v izbi št. 6 dražba zemljišča vl. št. 821, kat. obč. Postojna, obstoječa iz hiše št. 261, v kateri so trgovski in gostilniški prostori, drvarnice in vrta.

Nepremičnini, koje je prodati na dražbi, je določena vrednost na 63.800 K. Najmanjši ponudek znaša 32.000 K; pod tem zneskom se ne prodaja. Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj imenovani sodnji, v izbi št. 6 med opravičnimi urami.

Pravice, katere ne bi pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe; ker bi se sicer ne mogle uveljaviti gledé nepremičnine same.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni, odd. I.,

dne 27. oktobra 1913.

Novo!

Vinko Rustovih

Celje, Narodni dom

Velika zaloga zgotavljenih oblek za moške, ženske in otroke. Vsakovrstno perilo.

Klobuki

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjani, da imam poleg svoje pekarnice tudi popolnoma urejeno

trgovino z mešanim blagom

ter vedno v zalogi raznovrstne žgane pijače kot: rum, slivovko itd. Prodajam tudi čisto na novo upeljano brezalkoholno pijačo iz pristnih sadnih sokov in limonad z okusom sadja in sicer breskino, jagodovo, limonovo, malinovo in hruševito. Liter po 40 vin.

Zabvaljujem se najtopleje za dosedanj obisk in se najvljudnejše priporočam še za bodoče zaupanje. Velepoštovanjem 3386 3

IVAN VERTAČNIK, Ljubljana, Karlovska cesta št. 39.

Grafenauer: Zbirka slovenskih povesti. I. snopič: »Vojnimir ali poganstvo in krst«. Spisal Josip Ogrinc. Cena 60 h. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Zbirka slovenskih povesti, ki bo prinašala povesti naših najboljših pisateljev, nam podaja v prvem snopiču krasno povest, ki je zajeta iz časa pokrščevanja Slovencev. Pisatelj nam tekom povesti slika naše dede in njihovo življenje, tako da seže pisana beseda do srca. Povest je vredna, da si jo vsakdo nabavi in se naroči na nadaljnje snopiče.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dož. boln.

Išče se

zdravniški sluga

z vstopom 15. novembra ali pozneje. Mlajši, vojašine prosti reflektanti dobrega vedenja imajo prednost. Naslov se izve v upravištvo pod številko 3362. (Znamka za odgovor) 3362

12 dobro ohranjenih

: vinskih sodov :

različne velikosti je na prodaj po primerni ceni pri **A. Kordinu v Spodnji Šiški, Jernejeva ulica št. 205.** Povpraša se istotam v gostilni.

URA z verižico za samo kron 2.20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2.20, ter 3 letnim pismenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6.—, 5 kos, K 9.—. Pošilja proti povzetju

prusko-šlezjska izvozna tvrdka
A. Gelb, Krakov 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Gospodična

iz poštene hiše želi službo kot korespondentinja, oziroma kasirka, v pisarni, prodajalni ali kje drugje. Ponudbe je poslati na naslov: »Korespondentinja, Javornik hšt. 39, Gorenjsko.« 3323

Dr. J. DEMŠAR

specijalist za kožne bolezni

ordinira od 8. do pol 10. ure
" 3. do 5. ure,
ob nedeljah od 10. do 12. ure.

Odda se dobrodoča

gostilna

s 1. decembrom t. l.

v najem ali na račun.

Gostilna se nahaja pol ure od Kranja. Senčnat vrt in soba za tujce. - Naslov pri upravi lista pod šifro: »K. K. 3330.«

TAJNICA

se sprejme takoj v trajno službo. Šolska izobrazba in zahtevek plače naj se navede. Kavelja ako mogoča. Spretna v belem šivanju ima prednost. »Načelstvo zadrugne bolniške blagajne na Bledu.« 3363

2 ali 3 elegantne, velike sobe

brez kuhinje, sredi mesta, primerne tudi za pisarno, se takoj oddajo. Naslov pove uprava Slovence pod »št. 3369«.

2347

smrekovih in jelovih hlodov

proda županstvo na Jezerskem potom javne dražbe, ki se vrši dne 12. listopada t. l. ob 2. uri pop. pri Štulerju.

Stanovanja

na Vrhniki, v pritličju in v I. nadstropju se v hiši št. 186, Stara cesta, oddajo v najem za takoj ali za februar 1914. Natančneja pojasnila istotam. 3309

Pozor trgovci!

Pozor!

Odda se

prostor za trgovino

s stanovanjem v Mengšu nasproti pivovarne. Pojasnila daje Jos. Vesel, trgovec v Ljubljani, Prešernova ulica št. 20-24.

Priložiti je znamko za odgovor. 3350 3

Priložnostni nakup!

Radi starosti posestnika in opustitve trgovine se proda na najlepši ulici v Pulju stoječa

enonadstropna hiša

z veliko vinsko kletjo, dobro idočo vinsko trgovino in restavracijo pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Za vinotrčce ali gostilničarje bogat izvor dohodkov. Naslov pri upravi lista pod številko 3322. (Znamka!)

KUC

zdravniško priporočeno kritvoreče vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštnem povzetju K 4.50. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana. 2631

Prodajalka

mešane trgovine, z dobrimi spričevali, večja slovenskega in nemškega jezika, želi službo takoj ali pozneje. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod »št. 3306«. (Znamka.) 3306

A. KUNC

Ljubljana,
Dvorni trg št. 3.

2707

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke.

Najnižje, stalne cene!
Ceniki na razpolago.

Moderne krasne bluže

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, ple-tene jope, vse v največji izbiri po zelo ugodnih cenah 3028

v modni in športni trgovini

P. MAGDIĆ, LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

Gospodarska šola v Ljubljani

traja od 4. novembra 1913 do 31. marca 1914.

Šola vzgaja kmečke mladeniče za zavedne občane ter jim zlasti podaja vso vednost, ki je potrebna županom in občinskim tajnikom.

Poučuje se razen kmetijstva, tudi knjigovodstvo ter računstvo in zlasti občinsko poslovanje.

Za sprejem se je zglediti do 4. novembra t. l. s krstnim listom in zadnjim šolskim izpričevalom. Šolnine ni plačati nobene.

V Gospodarsko šolo sprejema: Raunateljstvo slovenske trgovske šole v Ljubljani.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1913.

3345

„BALKAN“

trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba
podružnica LJUBLJANA

Dunajska cesta 33 (Centrala: TRST) Telefon št. 100

Zmerne cene.

Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Točna postrežba.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.

Vončina Zdravko; I. tajnik: stud. meč. Likar Boleslav; blagajnik: stud. ing. Šinkovec Miroslav; knjižničar stud. arch. nav. Sancin Ernest; gospodar: stud. ing. Magušar Ivan; pregledniki: cand. ing. Stibil Leopold, stud. ing. Majerle Anton, stud. ing. žarn Joža.

— **Iz Horjulja.** Dne 2. novembra t. l. je bil za župana občine horjuljske izvoljen Andrej Čepin, posestnik v Horjulju št. 4. Občinskim svetovalcem pa: Peter Pohleven, Janez Slovša, Ivan Potrebuješ, Jernej Pečenik, Franc Verbič in Jurij Nagode.

— **Stavka na akademiji za vpodabljačo umetnost na Dunaju.** Listi poročajo: Služateli akademije za vpodabljačo umetnost na Dunaju so sklenili prirediti s stavko in jo toliko časa nadjelovati, dokler ne bodo izpolnjene njih zahteve glede nasledstva profesorja Wagnerja v njihovem smislu. Kakor znano, zahtevajo slušatelji, da pride na mesto prof. Wagnerja, znani arhitekt Plečnik, rodom Slovenec.

— **Samoumor hotelirja na Dobrávi.** Na Dobrávi pri Jesenicah se je v četrtek ponoči zastrupil hotelir hotela »Kamenšek« s tem, da je pustil v svoji sobi odprto plinovo cev. Pred kratkim se je preselil iz Gradca, kjer je imel kavarno, katero je zamenjal s hotelom na Dobrávi, ki je bil last g. Blaža Kamenška. Prišel je v denarne težkoče, zato si je poiskal smrt. Zapuščal vdovo s šest nepreskrbljenimi otroci.

— **Novice iz kranjskega okraja.** 40 letni delavec Jakob Bertonec je padel v Črškem gozdu pri Kranju tako nesrečno, da je dobil na desni nogi znatne poškodbe. — Lov cerkljanske občine se bo dne 21. novembra 1913 ob desetih dopoldne pri okrajnem glavarstvu v Kranju potom javne dražbe oddal v zakup za dobo petih let. — Mesarji morajo imeti vsled ukaza okrajnega glavarstva pri mesnicah ali tržnih šotorih naznanjene cene za razne vrste mesa. — Šenčurska mlekarja je odprla 25. oktobra 1913 svojo podružnico v Kranju, Koprsko predmestje št. 10 pri Šipicu. Liter mleka stane 18 vin. — Kranjska podružnica planinskega društva priredi v nedeljo, dne 9. novembra koncert v prid koče na Stolu.

— **Otrok utonil v škafo vode.** Minulo soboto popoldne se je igral triletni sin mlinarja Rudolf Jenko iz Seničice pri Medvodah pri mlinu svojega očeta. Nadzoroval ga je devetletni bratec Jože. Mati je imela opravka v hiši, Jožek pa je pustil brata samega. Ko je prišla čez nekaj časa mati pogledat po otrokih, je našla mrtvega Rudolfa v vodi. Igral se je ter padel v vodo in utonil.

— **Razprava proti Balkanu.** Glavna razprava proti ravnanju bivše pomožne zadruga »Balkan« v Zagrebu, se je pričela danes, 3. novembra. Obtoženi so Dragotin Albin, Fran Oblak, Jure Dražič, Tomo Pernar, Peter Vrkljan in Ivan pl. Agić radi zločinstva prevare, označenega v §§ 197. k. z., 199. in 200., a kaznjivo po § 203. k. z. Razpravi predseduje predsednik zagrebskega sodnega stola Wendler, obtožbo zastopa namestnik državnega pravdnika Johanides, kot zastopniki obtožencev so pa za obtoženega ravnatelja zadruga odvetnik dr. Prebeg, za predsednika zadruga Oblaka odvetnik dr. Fattori, za člane ravnateljstva Dražiča in Pernarja odvetnik dr. Thaller, za Vrkljana in pl. Agić odvetnik dr. Katusi. Razprava bo trajala okoli 14 dni, vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne.

— **Slovinci na Dunaju.** Slovensko kat. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju VI. Webgasse 17 naznanja: Slovenska služba božja se vrši v cerkvi sv. Antona, XV. Pouthongasse 16 in sicer: 9. novembra, 14. decembra, 11. januarja, 7. februarja. Sv. maša za vse žive in umrle člane »Straže« bo 16. novembra ob 10. uri v cerkvi sv. Antona. Eventuelna sprememba se naznani. Uljudno vabimo na Martinov večer, ki ga priredi »Straža« dne 9. novembra 1913 v dvorani »Zur schönen Schäferrin«, VI. Gumpendorferstraße 101. Začetek ob 7. uri zvečer; blagajna se odpre ob 6. uri. Vstopnina je za nečlane 80 vin., za člane, Daničarje in vojaške do narednika 40 vin. V nedeljo, 15. februarja 1914 se bo obhajala desetletnica »Straže« v V. okraju Schloßgasse 5.

— **Jugoslovanski klub slovenskih akademikov na Dunaju.** Na Dunaju se je dne 23. oktobra ustanovil »Jugoslovanski klub slovenskih akademikov na Dunaju«, katerega namen je poglobiti in razširiti idejo jugoslovanskega nacionalnega ujedinjenja.

— **Previdnost pred izseljevalskim agentom za Brazilijo.** Avstrijski konzulat v Sao Paulo v Braziliji je izvedel, da se je podal neki Slovenec, ki je bival že več časa v Braziliji, na Kranjsko, da izvabi izseljence v Brazilijo. Ta agent se piše Jože Hladnik in je napravil z nekim lastnikom kavnihih plantaž pogodbo, po kateri bi zaslužil od vsake osebe, ki bi jo spravil v Sao Paulo, 300 šilingov. Ako bi se ta človek kje pojavil, je dolžnost vsakega Slovenca, da ga naznani oblastvu.

— **Od upravnega sodišča.** Graščaku in industriju Josipu Lenarčiču z Vrhniške se je odmeril davku podvržen dohodek na 404.780 K, čeprav kljub opetovanim pozivom ni doprinesel dohodninskega priznanja in bil ukorjen z 30 K kazni. Ko je pred letom v zvezi s svojim vsakom kupil neko graščino pri Krškem za 520.000 K, taisto sprva razkosal na razne kmetovalce in potem vso dalje prodal hrvaško-slavonski kolonizacijski banki za 850.000 K, mu je davčna oblast od kupnega dobička okroglih 300.000 K predpisala dohodninski davek, ker je prodajal graščino sprva kosoma, drugič celotno v spekulativnem namenu. Lenarčič se je proti tej od osebnodohodninske prizivne komisije za Kranjsko potrjene odločbe pritožil na upravno sodišče, kjer je v petek, dne 30. oktobra njegov zastopnik dr. Ravnihar trdil, da pri tej prodaji ne more biti govora o kakem spekulativnem namenu, ker je Lenarčič mnogo investirjal v graščino in svrhu boljšega gospodarstva. Upravno sodišče je zavrglo pritožbo kot neosnovano, ker je upravno sodišče že leta 1910. odločilo, da je smatrati ravnotako prodajo razkosanja, kakor sedaj celotno prodajo kot davku podvrženo, ker prodaja tvori le dovršetak davku podvržene prodaje zemljišča.

Opozarjamo na oglas glede dr. Valjavčevega laško-slovenskega slovarja in na nižnjo (subskripcijsko) ceno, ki ostane samo do konca novembra v veljavi. Slovar nudi za nizko ceno bogat beseden zaklad.

TURKI IN ANGLEŽI.

Carigrad, 3. novembra. Vladno časopisje slavi prijateljstvo Angležev nasproti Turčiji, ki Angliji zaupa in jo je zato naprosila, da naj imenuje inozemske nadzorinike in strokovnjake, da izvedejo reforme, kar je sir Greyu Haki paša naznanil. »Tani« poroča, da se je Grey zelo zadovoljivo o Turčiji izjavil.

NEMIRI NA ŠPANSKEM.

Cerbere, 3. novembra. Iz Saragosse se poroča, da so radikalci po nekem shodu 1. t. m. demonstrirali po mestu in klicali: Proč z Datom! (Novi konservativni španski ministrski predsednik.) Svobodomiselnih demonstrantov so streljali iz revolverjev in pobili s kamni šipe poslopja, kjer se tiska konservativno glasilo »Opinion«. Tri demonstrante so zaprli.

Madrid, 1. novembra. Ministrski svet je sklenil prepovedati shode, ki so jih socialisti, republikanci in radikalci v protest proti novi vladi 2. t. m. napovedali.

NOVE RUSKE VOJNE LADJE.

Petrograd, 3. novembra. V Nikolajevu so izpustili v morje novi križarici »Admiral Lazarev« in »Admiral Nahinov«.

Nikolajev, 3. novembra. V morje so izpustili dreadnought »Imperatorica Marija« in podmorski čoln »Tjulen«.

PREOSNOVA TURŠKE ARMADE.

Carigrad, 3. novembra. Sultan je izdal irade, ki določa plače nemškim častnikom, katerim je naročeno popolnoma preosnovati turško armado, obnoviti v turški armadi disciplino in odpraviti iz turške armade vse politikujoče častnike. General, ki bo vodil misijo nemških instrukcijskih častnikov, bo imel obširna poblastila glede na armado in bo tudi vojaške šole nadzoroval.

Štajerske novice.

š Na I. občnem zboru je »Zarja« dne 30. oktobra t. l. izvolila sledeči odbor: Predsednik: Žvokelj Dominik, jur.; podpredsednik: Sivec Ivan, fil.; tajnik: Janežič Pavel, med.; blagajnik: Čizman Ant., jur.; knjižničar: Drobnič Ivan, med.; gospodar: Kump Marijan, tehn.; odb. namestnik: Velkavrh Stanko, med.

š **Vsenemška propaganda.** V Gradcu zbirajo prispevke za »Bismarck-turm« in bodo 1. aprila 1914 priredili »Bismarcktag«. — Wastian gre z bivšim ministrom dr. Schreinerjem v Frankobrod, kjer bo na zborovanju društva: »Zur Erhaltung des Deutschtums im Auslande« govoril o jugoslovanski nevarnosti. Je precej čudno, da hodita aktivna avstrijska politika na pangermanska zborovanja.

š **Oče požgal lastnemu sinu domovje.** Iz Slovenjgradca poročajo: Te dni je popolnoma pogorela hiša, gospodarska poslopja, skedenj z vso krmo, opravo, obleko in perilom posestniku Francetu Čreslovniku v Srebah pri Slovenjgradu. Družina se je rešila iz goreče hiše skozi okna šele v trenutku, ko se je podirala že streha. Zažgal je Čreslovnikov lastni oče iz sovraštva proti sinu. Požigalca so zaprli.

š **Aretovan izseljeniški agent.** Iz Celja poročajo: Gostilničar Jakob Turk je bil več časa izseljeniški agent družbe Canadian Pacific ter se je naselil v Dobovi pri Brežicah. Pečal se je skoro izključno z izseljevanjem Hrvatov. Ker pa so mu na Dobovi začele oblasti ostreje gledati na prste, se je preselil v Karmel na Doleni-

ske, v bližini štajerske meje, odkoder je izvrševal svoj nečedni posel dalje. Ko se je odkril skandal z družbo Canadian Pacific, je doletela tudi Turka zaslužena usoda zaradi izseljevanja vojaških obvezancev. Turk, ki je dobil za vsakega izseljenca po 30 kron, je pošiljal svoje žrtve preko Inomosta, Buchsa in Basla. Izročili so ga sodišču.

š **Panamski prekop — nevarnost za izvoz našega sadja.** K največjim konkurentom naše sadjereje in kupčije s sadjem spadajo, kot znano, že sedaj sadjereji v zahodnoamerikanskih državah Unije. Vsakoletni ogromni uvoz ameriških jabolk otežuje že sedaj prodajo našega sadja za cene, primerne stroškom. Ta svetovna konkurenca pa bo postala vsled otvoritve Panamskega prekopa še hujša. Dandanes pride namreč sadje iz Kalifornije, Arisone itd. le s pomočjo dragih železnic preko ameriške celine in potem šele po morju k nam. Z otvoritvijo Panamskega prekopa pa se skrajša pot za več kot polovico, Amerikanci pa morejo svoje sadje direktno brez prekladanja z železnic na ladje poslati iz pacifiških pristanišč v Evropo, pri čemur bodo prihranili na tovarnih stroških do 25 odstotka. To dejstvo ne bo samo primerno pocenilo, temveč tudi pomnožilo izvoz ameriškega sadja zlasti na nemški trg, vsled česar bodo najbolj prizadeti češki in štajerski sadjereji.

š **Nesreča v cementni tovarni.** Z Zidanega mosta poročajo: Dne 29. oktobra je polagal v tukajšnji cementni tovarni 28-letni sedlar Anton Koler na kolesje transmijsko jermenje, in sicer med obratom. Pri tem pa se mu je obleka zapletla v jermenje, ki je Kolerja potegnilo s seboj ter ga vleklo s seboj v krogu kakih pet- do šestkrat. Končno se je Kolerju odtrgala obleka ter je padel na tla, kjer je obležal težko ranjen. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

š **Samoumor.** 23letna posestnica Marija Medved v Zavodnjah pri Šoštanju je pred nekaj dnevi nenadoma obolela in 29. oktobra umrla. Imela je dalje časa s svojim 18letnim vsakom Ivanom Medvedom nedovoljeno razmerje. Pred nekaj dnevi pa je svojemu možu vse priznala in od tedaj je bila videti zelo pobita. Mogoče je, da je vsled tega, ker jo je pekla vest, zaužila strup.

SUFRAGETKE NAPADLE ANGLEŠKEGA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA ASQUITHA.

London, 3. novembra. Angleškega ministrskega predsednika Asquitha so blizu Sterlinga na škotskem napadle sufragetke, ko se je peljal v avtomobilu. Metale so v avtomobil poper in hotele Asquitha preteptati. Policisti, ki so Asquitha spremljevali v drugem avtomobilu, so nore babe razgnali. Aretirali niso nobene.

PROTIFRANCOSKA VSTAJA V ZAHODNI AFRIKI.

Pariz, 3. novembra. Zahodnoafriški guverner je svoji vladi poročal, da je ob spopadu pri Butilišu 18. septembra padlo 25 domaćinov; Evropejec ni nobeden padel. Hezzua, ki je 18. septembra napadel Francoze, je kapitan Manged zasledoval, ga 15. oktobra pri Utfonu popolnoma porazil in zaplenil nad 600 konj, 15 pušk in veliko živeža.

Ljubljanske novice.

MAGISTRATNI MLINAR NA GROBOVIH MESTNIH FINANC.

Na dan, ko lazijo po gledaliških odrih strahovi v igri »Mlinar in njegova hči«, je priredil ljubljanski župan svoj shod v »Mestnem domu«. Lepaki en meter visoki in 60 cm široki so vabili Ljubljančane na javen ljudski shod, torej ne na shod volilcev. Na teh lepakih, ki so bili nabiti po vseh vogalih, je bilo branje, da bo dr. Ivan Tavčar dajal 2. novembra ob pol 10. uri dopolne deželnemu glavarju dr. Ivanu Šusteršiču odgovor, ker si je g. deželni glavar upal ponavljati to, kar je govoril ljubljanski župan dr. Tavčar kot deželni poslanec o slabih, do skrajnosti zavoženih financah Ljubljane.

Ob pol desetih je bila dvorana popolnoma prazna. Ob četrt na 11. je prišel župan v popolnoma prazno dvorano, v kateri so ga pozdravili le lastnik »Prvega slovenskega pogrebnege zavoda« g. Jos. Turk in pa g. Barle kot zastopnik »Reševalne postaje«. Dobili so končno nekaj ljudi, ki so šli iz gostiln priganjat ljudi skupaj in tako je mogel ljubljanski župan ob tri četrt na 11. shod otvoriti — dobro uro pozneje, kot je govorilo pisanje na plakatih. Na shod je prišel končno tudi Ivan Hribar. Na shodu vladnega zastopnika ni bilo. Prišel je najbrže ob pol 10. uri, pa je šel h »seksarbitru« na zajutrek, ker je videl, da je za shod namenjena dvorana popolnoma prazna.

Župan je začetkom svojega govora prosil oprostjenja, če bo katerega osebno žalil. On da tega ne želi (star

lisjak), da pa bo temu kriva resnica (!). Na dr. Tavčarjev govor se bomo itak še povrnili, ker je prelep dokument, kako je treba ljudi z magistrata farbat. Župan dobrot mestnih financ ni prav nič razjasnil, kakor so lepaki oznanjali. Shod je bil očitno prirejen samo za to, da so nekateri nalašč zato v dvorani postavljeni ljudje na deželnega predsednika in deželnega glavarja mogli metati psovke, za katere je župan sam prestrašopeten. Par teh mož je, kadar je župan omenjal deželnega predsednika ali deželnega glavarja, redno ponavljalo klice: »Fej mož!«

Ljubljanski župan je v svojem govoru operil n. pr. s takimi finimi »dokazi«: »Elektrarna na Ljubljani ima samo za Ljubljano vrednost. Za deželo kranjsko nima več veljave, kakor en lonec telečje krvi v mestni klavnici.« (Živahni medklici: Fej mož!)

Nadalje je pravil, da gospod deželni predsednik podpira deželni odbor in deželnega glavarja v njihovem delovanju. (Medklici: Fej mož.) Tavčar je nadalje kaj neokusno napadel dr. Kreka. (Klici: Fej mož!) Dr. Kreka jo psoval človek, ki je v deželnem zboru strahopetno molčal.

Razume se, da se župan ni mogel ogniti tudi svojega prijatelja, občinskega svetnika Štefeta, ki mu dela na magistratu napotje. Očitke o ubožnem zakladu je najslabše informirani župan na Kranjskem obravnaval precej površno. Dejal je, da bo preiskal in v prihodnji občinski seji pojasnil, kakor da bi ne bila njegova dolžnost zadevo ubožnega zaklada že davno pojasniti, javnosti, ker je v tem obziru občinski svetnik Štefe žene štetokrat interpeliral. Župan je nerednosti doslej prikrival in našim občinskim svetnikom prepovedal tisti natančni pregled, katerega so zahtevali. Molčal je doslej in bati se je, da požre tudi svojo obljubo o preiskavi in pojasnilu. Dr. Tavčar je sploh tič posebne vrste. Tako je pojedel tudi svojo obljubo, ki jo je v javni seji pri razpravi o proračunu za leto 1913 javno dal načelniku kluba občinskih svetnikov S. L. S. g. Kregarju, da bo na eni prihodnjih sej dal natančna pojasnila o potrebah in o stanju raznih fondov in usodi rezerv ter najetih posojil. Že več mesecev je od te županove obljube preteklo, namesto s številkami oprtega poročila pa meče okoli s frazami v »Mestnem domu«.

Župan je popolnoma zamolčal, da so dobivali ubožcem namenjene podpore razni Veriči, tudi o svojem ribiču nizi bil besede. Namestu pojasnil je metal okoli z arogancami, ker misli, da so še vedno tisti časi, da bo kdo zlezal pod klop, če prične metati okoli svoje surovosti.

Dr. Tavčar je povedal sicer nekaj, kar mi doslej nismo vedeli, in je to nekaj novega, ki naša očitanja še pomnoži. Dr. Tavčar je rekel: Gre se za Zagarjevo ustanovo mestnim revežem v znesku 11.531 K 30 vin. ki so se prenesli iz ubožnega zaklada v ustanovni zaklad. To je torej popolnoma nova točka, o tem kako se je jemalo mestnim revežem in o kateri se še pomenimo! Dr. Tavčar pa je končno namestu pojasnil o tem, kdo je dobil ubožne podpore in v koliko so bili razni Veriči upravičeni od jesti ubožcem te podpore, dejal o »Slovenčevih odkritjih«: »Namen tega sumničenja je pa jasen: Da bi se dobil prepis knjige in da bi si dotičnik prikral nekaj volilnih glasov, čim bi vedel, kdo je dobil podporo iz zaklada. To je bil namen dopisuna. Večna sramota takemu zavrnemu falotu!«

Torej zavrnjen falot je po načelih liberalnega župana dr. Tavčarja tisti, ki ne pusti, da bi sami liberalni agitatorji odjedali grižljaje kruha resničnim revežem, da bi se iz ubožnega zaklada dajale nagrade liberalnim agitatorjem in volilcem. S to psovko je župan priznal svojo sokrivdo na škandalih ubožnega zaklada in v tem oziru je bil večrajšnji shod res — potreben. Župan je s svojim arogancami pokazal, da je on glavar tiste družbe časniških banditov, katere orožje so te psovke in posurovelosti. Župan je s svojim shodom sam podal dokaz, da je popolnoma nesposoben za mesto, katero zavzema.

Ij **Nekaj o ljubljanski Johanci.** Johanco v Vodica, ki je sleparila s telečjo krvjo, so zaprli, ker je na sumu, da tudi s prejetim denarjem ni pošteno ravnala. Liberalci izrabljajo to zadevo do skrajnosti za osramočenje S. L. S. in pravijo, da so duhovni bili v zvezi z Johančinimi sleparijami. To pa ni resni-

ca. Č. g. župnik vodiški je bil pač kot veren Izrael, ki hoče videti znamenja in čudeže, glede Johance preveč lahko verjen, denarja ni jemal nikakega. Da so duhovni slepariji, ali pa s sleparijo bili v zvezi, je podlo obrekovanje. Liberalci le zato tako kričijo o vodiški slepariji Johanci, da zakrivajo glavno sleparico, ljubljansko Johanco, namreč »Glavno posojilnico«, kjer so liberalci oslepili ljudi za tri milijone kron in so pili in še pije nedolžnih žrtev človeško kri razne liberalne pijavke.

Ij Volilni imeniki za deželnozborsko volitev v Ljubljani so od danes, ponedeljka, dne 3. novembra skozi osem dni v mestni posvetovalnici razgrnjeni od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne vsakomur na vpogled ter smejo od tega dne tekom osem dni, tedaj do vštete ponedeljka, dne 10. novembra t. l., zoper te imenike tisti, ki imajo pravico voliti v dotični volilni skupini, pri mestnem magistratu ustno ali pisмено vlagati ugovore o tem, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali da so se iz njega izpušile take osebe, ki imajo pravico voliti. Vsak naj se potruži na magistrat pogledat, ali je vpisan v volilni imenik!

Ij Koliko je deželnozborskih volilcev v Ljubljani? Volilni imeniki za deželnozborske volitve v Ljubljani izkazujejo v splošni kuriji, ki voli 1. decembra, 6683 volilnih upravičencev, ki se razdele na 8 volilnih komisij. Prva volilna komisija (šolski okraj) ima 673 volilnih upravičencev, druga (šentjakovski okraj) 959, tretja (dvorski okraj) 1386, četrta (Krakovo in Trnovo) 671, peta (kolodvorski okraj) 1497, šesta (zahodno od Dunajske ceste in severno od Franc Jožefove ceste ležeči mestni del) 559, sedma (predmestja) 426, osma (Vodmat) 472. V mestni kuriji, ki voli 16. decembra, je 4918 volilnih upravičencev, ki se dele na štiri volilne komisije, in sicer: Ljubljana mesto I. del: 1. volilna komisija (dvorski okraj) 1397 volilnih upravičencev, 2. volilna komisija (šentjakovski okraj in predmestja) 1209; Ljubljana mesto II. del: 1. volilna komisija (kolodvorski okraj) 1441 volilnih upravičencev, 2. volilna komisija (šolski okraj z Vodmatom) 871 volilnih upravičencev. — Seveda se bodo vsled reklamacij te številke izpremenile.

Ij Predavanje pisatelja Finžgarja je z ozirom na jutrišnje gostovanje hrvaške opere preloženo na torek, 11. novembra.

Ij Slovensko gledališče. V soboto in nedeljo so igrali kot otvoritveno predstavo letošnje sezone staro Raupachovo igro »Mlinar in njegova hči«. Več o igri sami pisati, kot registrirati suho dejstvo uprizoritve, bi se reklo piskati težke operne skladbe na Konradovi piščalki. Predstava je bila v okvirju dilatantizma, a radi priznavamo, da ni mogoče čez noč ustvariti umetnosti. Meta pa je odločno brez talenta. Šest je pa ustvaril lep in dober tip. Konrad in Marica nista slaba, Luka — Povhe je še vse preveč operen. Črnot — Borštnik je prvič nastopil. Njegov mlinar je individualen tip, samorasel in nosi vseskozi osebno noto. Nič ni šablonskega na njem. Njegovo kašljanje že — torej zunanji obris uloge — je kaj močno diferencirano od rutinskih bolezn. Vendar se mi zdi, da je Borštnikov Črnot preveč moderno psihološko zasnovan in prekompleksirano zamišljen, ker Raupachov junak je priprost. Polovica parterja je bila prazna. Razsvetljevalec ni pazil, scenerija je bila boljša kot običajno. Surovih šal nismo slišali kot prejnjaja leta. A. R.

Ij Redno zborovanje katehetov — združeno z občnim zborom bo v sredo, dne 5. novembra ob 5. uri popoldne. Po končanem občnem zboru se bo nadaljeval spored oktobrskega sestanka. Razgovor bo tudi o skupni nedeljski službi božji za ljubljansko mladino. Lokal: Posvetovalnica v Katol. tiskarni. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

Ij Iz pisarne slovenskega gledališča. Radi nepričakovane izpremembe zagrebškega repertoarja se more vprizoriti A. Funtkova drama »Tekma« šele v petek dne 7. t. m. Ker gđ. Bogomila Vilharjeva, ki gostuje v vlogi Stani, prej ni prosta. — Za nedeljo se pripravila burka »Martin Smola«, za prihodnji teden pa Herman Bahrovi »Otroci« in »Svet«, delo glasovitega srbskega humorista in dramatika. Vodstvo je v dogovoru z upravo zagrebškega gledališča glede angažma telentirane mlade igralke gđ. Gjorgjevičeve, ki bi igrala pri nas uloge ljubavne stroke. Nadalje se vodijo dogovori z gospodičnima W a-

ronigg in Šustar, katerih prva je naivka, druga pa subreta.

Ij Posamezni sedeži v ložah. V neprodanih ložah se bodo posamezni sedeži prodajali na večer predstav pri gledališki blagajni in sicer posamezni sedeži v parternih ložah in v ložah št. 2—5 v prvem nadstropju po 5 K, v ložah št. 6—9 v I. nadstropju po 6 K, v ložah II. nadstropja pa po 2 K. V vsaki taki loži je prostora za štiri osebe. Komur torej ne kaže kupiti cele lože, si more kupiti pred predstavo posamezen sedež, ki je še na razpolago.

Ij V plemstvo je povzdignil cesar poveljnika 28. infanterijske divizije v Ljubljani FML. Hermana Kusmaneka.

Ij Sestanek prijateljev godbe je v soboto sklepali, da je za Ljubljano primerna godba potrebna. Godba naj bi tvorila 16 do 20 godbenikov. Da se končno reši to važno vprašanje, se vrši v četrtek 6. novembra t. l. ob 8. uri zvečer pri g. Tratniku Sv. Petra cesta ustanovni občni zbor. Prijatelji godbe se uljudno vabijo k mnogobrojni udeležbi.

Ij Zaradi žepnih tatvin, ki so se izvršile meseca avgusta v Postojnski jami, iščejo oblasti nekega majhnega Ogra ali Rumuna. Med raznimi drugimi tatvinami je bila ukradena zlata ženska ura z dolgo zlato verižico, dedarnica z bankovci in zastavnim listom, dokumenti in pobotnice, glaseče se na ime Josip Zupančič, zelena denarnica, ki je služila hkrati za etui z nemškimi bankovci, in potni list Maksa Duringa. Tat je bržkone že zdavnaj odnesel pete v varen kraj in je malo upanja, da bi prišel oblastvom v roke.

Ij Hubertova ježa častnikov tukajšnje garnizije in nekaterih dam in gospodov iz civilnih krogov se vrši dne 4. novembra ob 3. popoldne na velikem vojaškem vežbališču na Selu. Gledalci se zbirajo na severozahodni strani dirkališča.

Ij Nič več draginje! Pod tem naslovom priobčuje (glej inserat) tvrdka »Hermesa« brata Wokač v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 5 v prvem nadstropju (nasproti glavne pošte), da prodaja samo vsako sredo in soboto ostanke raznega manufakturnega blaga za skoro polovično ceno.

Ij Instruktor višjegimnazijec želi prevzeti instrukcijo. Pojasnila daje naše uredništvo.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Kranjc, postrežnica, 34 let. — Marija Varl, rejenska, 13 dni. — Marjeta Martelak, delavka, 63 let. — Marija Remih, rejenska, 9 mesecev. — Marija Trškan, rejenska, 5 tednov. — Rudolf Sedlar, sin mizarskega pomočnika, 6 mesecev. — Frančiška Frantar, hči železniškega uslužbenca, 3 leta. — Ana Selan, rejenska, 10 mesecev. — Marija Soss, zasebnica, 93 let. — Josip Lijaš, posestnikov sin, 3 ure. — Bogomil Hribar, sin želez. sprevednika v pok., 1 leto. — Franc Pečar, kajzar, 45 let.

— **Borzna poročila.** Da ustrežemo mnogostranski želji cenj. naročnikom, smo pričeli z današnjim dnevom zopet priobčevati kurzne cene vrednostnih papirjev, ki so pri nas najbolj navadni.

Zadnje vesti.

OBLASTI NASTOJAJO TUDI PROTI AUSTRO-AMERICANI.

Lvov, 3. novembra. Oblasti so začele sedaj nastopati tudi proti prevoznim družbam Austro-Americana. Po celi deželi so včeraj oblasti izvršile 200 aretacij. V Krakovu je oblast zapečatila filijalko Austro-Americane. Med aretiranci je cesarski svetnik Sigmund Resch, šef spedijske tvrdke.

STRANKIN ZBOR NEMŠKE AVSTRIJSKE SOCIALNE DEMOKRACIJE.

Dunaj, 3. novembra. Na strankinem shodu avstrijske nemške socialne demokracije je bilo stavljenih več predlogov, naj socialnodemokraški poslanci v državnem zboru obstruirajo brambno predlogo. Socialnodemokraški poslanec Seitz se je odločno izrekel proti obstrukciji.

Dunaj, 3. novembra. Strankin zbor socialne demokracije se je izrekel proti obstrukciji v parlamentu.

CESAR ZA GALIŠKO VOLIVNO REFORMO.

Dunaj, 3. novembra. Cesar je napram gališkemu cesarskemu namestniku Korytowskemu izrazil željo, naj bi se rešila gališka volivna reforma. Ako se volivna reforma ne izvrši, odstopi minister za

Galicio, Dlogosc, istotako gališki cesarski namestnik Korytowski, ki da postane finančni minister.

POSVETITEV NOVE CERKVE NA DUNAJU.

Dunaj, 3. novembra. Včeraj so slovesno posvetili novo »Cesar Franc Jožefovo jubilejno cerkev« na trgu nadvojvode Karla v Leopoldovem.

PRAŠKI OBČINSKI ŠKANDAL.

Praga, 3. novembra. »Čas« objavlja razgovor svojega sodruka z opozicijskim občinskim svetnikom Stepanekom, ki je izjavil, da je bila proška občina ob nakupu stavbišča ogojufana. Lastnik stavbišča v Michlu, gospod Renner, je dobil po praški občini izplačane kupnine v znesku 2 in pol milijona kron le 345.000 izplačanih, najdragocenejše stavbne parcele so mu pa pustili. Iz zemljiških knjig se je dognalo, da je dr. Vejvar zaračunal Rennerju 455.000 kron, izplačal pa le 342.000 kron in je torej 113.000 K več Rennerju zaračunal, kolikor je izplačal. Stepanek zahteva, da naj se vsa zadeva izroči odvetniku, ki ni v zvezi s praško občino.

AVSTRIJA IN ITALIJA PROTI GRŠKI.

Atene, 3. novembra. Avstrija in Italija sta Grški poslali noto, ki se obrača proti grškemu oviranju dela mednarodne komisije za določitev grško-albanskih mej. Po sklepu londonske konference, da bi moralo to delo biti gotovo do 30. novembra, Grki pa bi morali do konca leta zapustiti kraje, ki pripadajo Albaniji. Avstrija in Italija zahtevata, da Grčija do konca leta to stori, sicer nastopita s protisredstvi. Grčija je odgovorila, da ona dela komisije ne ovira. Nemčija se temu koraku Italije in Avstrije — ni pridružila.

KNEZ ALBANIJE.

Rim, 23. novembra. Knez Wied je definitivno sprejel kandidaturu za albanski prestol.

PROGLASITEV BAVARSKEGA KRALJA.

Monakovo, 3. novembra. Pričakuje se, da bo v torek zvečer princeregent proglašen za bavorskega kralja. Jutri dopoldne zboruje namreč druga bavorska zbornica,

Kurzne cene

dne 31. oktobra 1913.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	80	90
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	80	90
4 1/2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	84	10
4 1/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	84	25
4% avstr. zlata renta, davk. prosta	104	40
4% avstr. kronska renta (marec—sept.)	81	45
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	80	90
4% ogr. renta v zlatu	98	80
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910.	80	50
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913.	88	80
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	93	—
4 1/2% kranjske deželne banke	94	—
4% bosansko deželno posojilo	80	40
4% obveznice Rudolf. železnice	80	65
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolnj. železnice	91	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1610	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	435	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	694	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	352	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	267	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	280	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	245	—
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	25	75
Ljubljanske srečke po 20 gld.	64	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	51	75
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld.	30	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir.	44	75
Josiv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turške srečke	225	50
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	—	—
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	622	10
Avstro-ogrška banka	2070	—
Anglo-avstrijska banka	337	50
Dunajsko bančno društvo	539	—
Jadranska banka	419	50
Ljubljanska kreditna banka	400	—
Union banka	588	—
Živnostenska banka	264	75
Avstrijski Lloyd	599	—
Državna železnica	692	30
Južna železnica	108	10
Alpine	811	50
Skoda	777	50
Valute.		
20 frankov	19	09
20 mark	23	57
Sterling	24	10
Rubelj	254	—

Vsa tozadevna pojasnila se dobe tudi v podružnici o. kr. priv. avst. kred. zavoda v Ljubljani.

ki odobri postavo za odpravo regentstva na Bavarskem.

VOLITVE V ITALIJI.

Rim, 3. novembra. Sedaj so znani volilni izidi iz vseh 508 volilnih okrajev. Izvoljenih je 40 socialnih demokratov (prej 25), 19 reformistov, 238 ministerialcev, 53 radikalnih ministerialcev, 19 članov konstitucionalne opozicije, 27 katoličanov in 11 republikancev.

Rim, 3. novembra. Včeraj so se vršile ožje volitve v italijanski parlament. Od 101 ožje volitve je znanih 83 izidov. Izvoljenih je 46 ministerialcev, 17 socialnih demokratov, 3 katoličani, 12 radikalcev, 4 republikani in 1 reformni socialist.

PREPREČEN NAPAD NA LAŠKEGA KRALJA.

Rim, 3. novembra. »Tribuna« poroča iz Rovereta: Tu so zaprli anarhista Bonettija, ki je osumljen, da se je udeležil zarote proti življenju laškega kralja.

ANGLEŠKI KRALJ POGOSTIL DELAVCE.

London, 3. novembra. Angleški kralj je priredil obed 500 delavcem, ki so pomagali pri delih v Buckingham-palaci. Po obedu je kralj podaril vsakemu delavcu pipo in zavoj tobaka.

GENERAL UMORIL NATAKARJA?

Madrid, 3. novembra. Tu so aretirali inspektorja vojaške zdravstvene komisije generala Guigerre. V generalovem stanovanju so našli umorjenega natakarja Imrego. Sumijo, da je general sokriv umora.

KOLERA V RUMUNIJI.

Bukarešt, 3. novembra. Na kolero je bolnih v Rumuniji še 80 oseb.

Monakovski zdravnik usmrtil svojo ženo, dvoje otrok in sebe. Monakovski zdravnik dr. Heilmajer je prerezal z britvijo vrat svoji 30letni ženi, svojemu dveletnemu sinčku in svoji 12letni hčeri; nato je pa sebi prerezal žile na roki in vratu. Ko se je iz cerkve vrnila služkinja domov, je našla družino mrtvo v mlaki krvi. Dr. Heilmajer je zapustil pismo, s katerim naznanja, da je veliko zašpekuliral in da noče prepustiti rodbine revščini.

Urarski vajenec

se takoj sprejme na Notranjskem. Naslov pove uprava lista pod št. 3295. (Znamka za odgovor.)

MLEKAR

išče službe. Izvežban v vseh mlekarskih poslih, pri parnih in električnih strojih, v računstvu in knjigovodstvu. Nastop službe lahko takoj ali po dogovoru poznejši čas. Ponudbe na upravnštvo Slovenca pod št. 3387.

Cerkvenika pomočnik

se išče za župno cerkev v Semiču. Ponudbe na organista. Nastop 15. novembra t. l. 3335

Stanovanje

obstoječe iz sobe, kuhinje in pritliklin, se odda. Poizve se: Krakovski nasip št. 4, II. nadstr. 3388

Prodaja se popolnoma nova salonska obleka

in zimska suknja. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3382.

ODDA SE lepa nemeblovana SOBA

na solčni strani in s posebnim vzhodom. Naslov pove upravnštvo »Slovenca« pod številko 3376.

Redka prilika!!

Prodaja se ceno jako dobro ohranjeni črevljarski šivalni stroj. Celovška cesta 30, pritličje, Sp. Šiška. 3377

In hoc signo vinces!
Novo! V tem znamenju bodeš zmagal! Ta slika ima tudi slovenske napisce. Novo!

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe od petka 7. do četrta 13. novembra.

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikazen sv. križa. Bitka pri Laksa Rubra. Angeli se prikažejo in strašijo poganske bojovnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija. Solski mladini priporočljivo. 3222

U kinematografu IDEAL v Ljubljani

Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1—3, 3—5, 5—7, 7—9, 9—11. V nedeljo tudi ob 10 1/2 zjutraj. 7 dni! Cene: K 1-90, 1-60, 1-30, 1-—, —60. 7 dni!